

Sprawozdanie z 13. Akademii Dermatologii i Alergologii (13. ADA)

Słupsk - Dolina Charlotty – Ustka, 09-12.02.2017

W dniach 09-12.02.2017 r. odbyło się już po raz trzynasty zimowe spotkanie alergologów i dermatologów zorganizowane przez Sekcję Dermatologiczną Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Katedrę i Klinikę Dermatologii Wenerologii i Alergologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Oddział Morski Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego. Konferencję poprzedził 35-godzinny kurs: „Diagnostyka kliniczna i laboratoryjna oraz leczenie alergicznych chorób skóry”, który zgromadził ponad 50 lekarzy przygotowujących się do specjalizacji z dermatologii.

Jak co roku, konferencja była adresowana do lekarzy dermatologów, alergologów, pediatrów, specjalistów medycyny rodzinnej, lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz wszystkich lekarzy praktyków, którzy pragną uaktualnić i poszerzać swoją wiedzę. W spotkaniu wzięło udział ponad 250 lekarzy z całego kraju. Wśród 50 wykładowców znaleźli się nie tylko profesorowie z wielu ośrodków akademickich w Polsce, ale również nasi Goście i Przyjaciele z Białorusi, Litwy, Łotwy, Rosji i Ukrainy, dzięki którym 13. ADA zyskała wymiar międzynarodowy. Tradycyjnie, program konferencji był bardzo bogaty i różnorodny, a tematy poruszane w czasie wykładów wykraczały daleko poza problemy dermatologiczne, obejmując szeroko pojęte schorzenia z kręgu alergii a także wiele zagadnień z zakresu innych dziedzin medycyny. Patronat Honorowy nad 13. ADA objął Minister Zdrowia, a także JE Ordynariusz Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, JM Rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Okręgowa Izba Lekarska w Gdańsku, Prezes Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego, Prezydent Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, Prezes Polskiego Towarzystwa Pneumonologii Dziecięcej, Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej, Prezydent Słupska, Burmistrz Miasta Ustki i Starosta Słupski. Inauguracja 13. ADA miała miejsce w Filharmonii Słupskiej.

Oficjalne otwarcie konferencji poprzedził pokaz przypadków klinicznych prowadzony przez prof. **Lidię Rudnicką** – prezesa Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego i kierownika Kliniki Dermatologicznej WUM oraz prof. **Witolda Owczarka** – kierownika Kliniki Dermatologicznej WIM. Najwięcej emocji wzbudziły przypadki z afrykańskich klinik dermatologicznych demonstrowane przez dr **Piotra Brzezińskiego** ze Słupska, redaktora naczelnego „Dermatology Online”. Uroczystego otwarcia Akademii dokonał przewodniczący Komitetu Organizacyjnego i Naukowego 13. ADA prof. **Roman Nowicki**, kierownik Gdańskiej Kliniki Dermatologicznej, który powitał zaproszonych gości przybyłych zza naszej wschodniej granicy, przedstawicieli władz Słupska i Ustki, wykładowców oraz wszystkich uczestników konferencji.

Goście 13. ADA (ryc. 1): prof. **Uładzimir Adaskevich**, - kierownik Kliniki Dermatowenerologii UM w Witebsku, prze-

wodniczący Białoruskiego Towarzystwa Dermatologów i Kosmetologów, prof. **Dzmitrii Khvorik** - kierownik Kliniki Dermatologii i Wenerologii UM w Grodnie, prof. **Janis Kisis** z Kliniki Dermatologicznej Uniwersytetu Stradiņša w Rydze, przewodniczący Łotewskiego Towarzystwa Dermatologicznego, dr hab. **Khrystyna Lishchuk-Yakymowych** z Katedry Immunologii Klinicznej i Alergologii, UM we Lwowie, prof. **Oleg Pankratov** - kierownik Katedry Dermatowenerologii Białoruskiego Podyplomowego UM w Mińsku, dr hab. **Roman Pukalyak** - kierownik Lwowskiego Regionalnego Centrum Klinicznego i Diagnostycznego, doc. **Andriiej Shpakov** - kierownik Katedry Medycyny Sportowej i Rehabilitacji Uniwersytetu Państwowego w Grodnie, prof. **Irina Torshina** - kierownik Kliniki Dermatologicznej Uniwersytetu Medycznego w Smoleńsku, prof. **Skaidra Valiukeviciene** - przewodnicząca Litewskiego Towarzystwa Dermatologicznego, kierownik Kliniki Dermatologicznej UM w Kownie otrzymali okolicznościowe pamiątki i dyplomy od JM Rektora GUMe-du, przedstawiciela Prezydenta Słupska i Starosty Słupskiego. Inaugurację zaszczycili swoją obecnością trzej rektorzy Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego – aktualny: prof. **Marcin Gruchała**, oraz poprzednich kadencji: prof. **Janusz Moryś** i prof. **Roman Kaliszan**.

Podczas sesji inauguracyjnej uczestnicy wysłuchali 4 wykładów. Prof. **Lidia Rudnicka** omówiła rolę mikrobiomu w chorobach skóry, zwracając przede wszystkim uwagę na nowe możliwości leczenia niektórych dermatoz poprzez celowaną regulację mikrobiomu. Prof. **Jerzy Kruszewski** – kierownik Kliniki Chorób Infekcyjnych i Alergologii WIM, przedstawił ważne daty i najnowsze osiągnięcia alergologii, nawiązał do 50-lecia odkrycia IgE, omówił nowe możliwości diagnostyki w oparciu o techniki molekularne oraz nowe metody terapii antycytokinowej. Wykład kierownika Kliniki Dermatologicznej w Kielcach, prof. **Beaty Kręcisz** poświęcony był roli alergii kontaktowej na metale we wczesnych i późnych powikłaniach

Ryc.1. Goście zagraniczni 13. ADA ze Starostą Słupskim

po wszczępieniu różnego rodzaju implantów medycznych. W celu ograniczenia niepowodzeń po zabiegach endoprotezoplastyki wskazane jest przeprowadzenie wstępnej diagnostyki w kierunku uczulenia na metale, zwłaszcza u osób ze zmianami wypryskowymi. Na zakończenie sesji inauguracyjnej w wykładzie „Jak dbać o zdrowie” rektor GUMed prof. **Marcin Gruchała**, kierownik I Katedry i Kliniki Kardiologii GUMed zwrócił uwagę iż w Europie śmiertelność spowodowana chorobami układu sercowo-naczyniowego konsekwentnie ulega redukcji od lat 80. ubiegłego stulecia. Korzystne zjawiska dotyczące epidemiologii chorób układu sercowo-naczyniowego korelują ze wzrostem zamożności i dobrobytu społeczeństw i w znacznej mierze zależą od prozdrowotnych zmian stylu życia.

Wieczór inauguracyjny 13. ADA zakończył znakomity koncert przebojów operetkowych i muzyki filmowej w wykonaniu Polskiej Filharmonii Sinfonia Baltica pod dyrekcją Bohdana Jarmołowicza z udziałem solistów – Iwony Kaczmarek i Bogusława Morki.

Obrady konferencji po raz pierwszy w tym roku odbywały się w urokliwej Dolinie Charlotty. Miejsce to stało się bardzo znane dzięki odbywającym się tu od 2007 roku koncertom Legend Rocka, a które okazało się również bardzo przyjazne dla dermatologów i alergologów. Podczas ośmiu sesji tematycznych ponad 50 wykładowców zaprezentowało najnowsze doniesienia na temat możliwości diagnostycznych i terapeutycznych pokrzywki, atopowego zapalenia skóry, łuszczycy, alergii kontaktowej i nadwrażliwości na kosmetyki.

W piątkowej sesji dotyczącej pokrzywki szczególne zainteresowanie wzbudził wykład prof. **Bernarda Panaszka**, kierownika Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Alergologii UM we Wrocławiu, na temat roli autoreaktywnych IgE w patomechanizmie pokrzywki przewlekłej spontanicznej (PPS). Prelegent zwrócił również uwagę na rolę przeciwciał autoreaktywnych IgE w wielu innych schorzeniach autoimmunologicznych, takich jak toczeń rumieniowaty, reumatoidalne zapalenie stawów i choroby pęcherzowe. Możliwość leczenia PPS zaprezentowało kilku wykładowców – profesor Roman Nowicki, dr **Aleksandra Wilkowska**, profesor Jerzy Kruszewki oraz profesor **Alicja Kasperska-Zajac** z Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Alergologii i Immunologii Śląskiego UM w Katowicach. Prelegenci podsumowali aktualne zalecenia terapeutyczne w pokrzywkach, przedstawili dane literaturowe na temat skuteczności i bezpieczeństwa leków przeciwhistaminowych, cyklosporyny i omalizumabu. Zwrócili również uwagę na możliwości stosowania nowych leków biologicznych u pacjentów z wieloletnimi objawami pokrzywki, opornymi na dotychczasowe metody terapii.

W sesji poświęconej łuszczycy pod przewodnictwem profesora Witolda Owczarka i profesora Romana Nowickiego podsumowano zalety i ograniczenia klasycznej terapii tej częstej i stygmatyzującej choroby. Przedstawiono również korzyści i ryzyko wynikające ze stosowania leków biologicznych oraz możliwości optymalizacji kontroli choroby i zapobiegania powikłaniom związanym z jej rozwojem.

Sobotnie obrady zdominowała sesja poświęcona atopowemu zapaleniu skóry, pod patronatem edukacyjnym Sekcji Dermatologicznej PTA oraz Polskiego Towarzystwa Chorób Atopowych. W 12 wykładach tej sesji w sposób wyczerpujący eksperci przedstawili wszystkie najważniejsze problemy, z jakimi borykają się lekarze prowadzący chorych z AZS. Omówiono najnowsze doniesienia na temat patogenety

schorzenia, różnicowania oraz leczenia. Docent **Wioletta Barańska-Rybak** przedstawiła rolę mikrobiomu w prawidłowej fizjologii i homeostazie organizmu, regulacji aktywności metabolicznej oraz odpowiedzi immunologicznej. Perspektywy manipulacji w mikrobiomie skóry w kontekście nowych metod terapeutycznych są obecnie przedmiotem licznych badań naukowych. W wykładzie na temat alternatywnych terapii AZS, dr **Magdalena Trzeciak** zwróciła uwagę na niekonwencjonalne metody leczenia atopowego zapalenia skóry, takie jak ziołolecznictwo, akupunktura, homeopatia, czy biorezonans, podkreślając, iż żadna z tych metod nie posiada wystarczających dowodów, aby mogła być rekomendowana. Najbardziej kontrowersyjny temat stosowania diety eliminacyjnej jako leczenia przyczynowego alergii pokarmowej, poruszył obecny po raz kolejny na konferencji profesor **Maciej Kaczmarek**, który zacytował wytyczne międzynarodowych gremiów eksperckich zajmujących się tym problemem. Wśród poruszanych w trakcie tej sesji zagadnień dotyczących leczenia atopowego zapalenia skóry, zwrócono przede wszystkim uwagę na rolę nowoczesnych emolientów, miejsce immunoterapii swoistej oraz perspektywy terapii lekami biologicznymi. Bezpośrednio po zakończeniu sesji odbyło się robocze spotkanie założycielskie **Szkoły AZS**, której celem jest poprawa edukacji w zakresie pielęgnacji i leczenia AZS w naszym kraju. Obecny na zebraniu przewodniczący Białoruskiego Towarzystwa Dermatologów i Kosmetologów prof. U. Adaskevich oświadczył, że dermatolodzy z Białorusi zainteresowani są współpracą w tym zakresie.

W jednej z sesji alergologicznych drugiego dnia obrad dużym zainteresowaniem słuchaczy cieszył się wykład dotyczący alergii kontaktowej na leki i opatrunki aktywne wygłoszony przez profesor Beatę Kręcisz oraz Układowy Zespół Alergii Niklowej z przewagą zmian pozaskórnych przedstawiony przez prof. **Krzysztofa Buczyłko** z Łodzi. Mało znany problem występowania objawów ze strony innych niż skóra narządów, przede wszystkim problemów jelitowych oraz nieżyty nosa u chorych z uczuleniem na nikiel, był przedmiotem interesującej dyskusji zainicjowanej przez profesora Bernarda Panaszka.

Bardzo dużą wartość praktyczną miały wykłady dr. **Pawła Lipowskiego** z Kliniki Okulistycznej GUMed, który w kolejnych sesjach tematycznych przybliżył dermatologom charakterystyczne zmiany w obrębie powiek, spojówki, rogówki i głębszych struktur oka w najczęstszych dermatozach.

Podobnie jak w latach poprzednich, również w trakcie 13. ADA, goście zagraniczni mogli zaprezentować swoje doniesienia w sesji: Dermatologia bez granic. W trakcie tej sesji niezwykle interesujące dane przedstawiła doc. **Khrystyna Lishchuk-Yakymowych** ze Lwowa omawiając rolę infekcji wirusowej w rozwoju leukocytochlorystycznego zapalenia naczyń skóry. U pacjentów z tym schorzeniem bez obecności ANCA we krwi, autorzy prezentacji oceniali obecność DNA wirusów HSV i EBV we krwi i ślinie. Po potwierdzeniu obecności wirusów – oprócz leczenia glikokortykosteroidami i lekami immunosupresyjnymi - włączali terapię acyklowirem lub walacyklowirem. Po uzyskaniu remisji zmian skórnych powtarzali badania wirusologiczne i stwierdzali negatywizację wyników. Dane te stanowią wstęp do dalszych prac nad wnioskowaniem o konieczności rozważenia podłoża wirusowego w części zapaleń naczyń o dotychczas nieznaną etiologię.